

er for tilflytting på bygda

os Hanne Johnsen og Magnar Johnsen på Løkås. Han stortrives som avløser på tre gårder i Leirfjord.

BEGGE FOTO: KARI-ANN DRAGLAND STANGEN

– Viktig ordning

LANGVEISFRA: De sørger for at bønder får ferie og fri - og utgjør en solid tilvekst til folketallet i helgelandske bygder.

Kari-Ann Dragland Stangen

kari-ann@hblad.no 75070314

VIL UTVIDE: Ellen Svarstad og Jim Dahl vil gjerne ha enda flere med i Helgeland Landbrukstjenester.

På kort tid har 19 utenlandske avløserer flyttet til Helgeland. Blant dem er fem polske avløserer i Vefsn, to tyske, en belgisk og en nederlandsk i Leirfjord, to polske i Alstahaug, og en polsk og en tysk i Dønna.

Ni har tatt med seg familien - inkludert 18 barn i førskole- og skolealder.

Fra Thailand til Bardal

– Avløserne utgjør en betydelig tilvekst til folketallet på små steder - og de er utrolig dyktige, konstaterer Ellen Svarstad, en av fem avdelingsledere i Helgeland Landbrukstjenester.

Avdelingskontoret i Leirfjord har ansvaret for Alstahaug, Herøy, Dønna og Leirfjord, og har blant annet som oppgave å sørge for at det til en hver tid finnes nok jordbruksavløserer og landbruksvikarer.

På grunn av minkende tilgang på norske avløserer, må laget imidlertid stadig oftere se ut over landegrensene for å rekruttere ansatte. De to mest langveisfarende er fra Thailand, og arbeider i Leirfjord.

– De er praktikanter, den ene skal være her i ett år og den andre foreløpig i tre måneder. Begge holder på med universitetsstudier i landbruk, med melkeproduksjon, gris og ensilering av grovfôr som hovedoppgaver, forteller leirfjordbonden.

Hun representerer en av Helgelands største arbeidsgivere, målt i antall ansatte. I fjor hadde Helgeland Landbrukstjenester 530 personer på lønnslista.

Omfattende tilbud

Mange avløserer har små deltidsstillinger, men virksomheten omfattet likevel 92 årsverk fordelt på Vefsn, Hattfjelldal, Grane, Hemnes og Hald-kommunene. 1. januar i år overtok selskapet ansvaret for landbruksvikarordningen fra kommunene. Det innebærer at Helgeland Landbrukstjenester er forpliktet til å stille med vikarer ved sykdom.

– Vi hadde over 300 kunder, og omsatte for 24,5 millioner kroner i fjor. Det gjør oss til en betydelig bedrift, konstaterer Ellen Svarstad og Jim Dahl, sistnevnte styreleder i selskapet. De understreker at laget er langt mer enn et lønnskonto, og viser til at det er laget, ikke den enkelte bonde, som har arbeidsgiveransvar for avløserne.

– Helgeland Landbrukstjenester ønsker å prioritere og styrke rekrutteringsarbeidet, sier Svarstad.

Derfor gjelder det å ta vare på de ansatte. Avdelingslederen

forteller om et tilbud som inkluderer norske lønns- og arbeidsvilkår, bedriftshelsetjeneste, faglig opplæring og norskkurs.

I tillegg har avdelingen i Leirfjord kjørt avløserkurs i ungdomsskolen i flere år. Det har ført til at en del unge leirfjordinger har tatt arbeid som avløserer i helger og ferier.

– Det er et godt tilbud til bønder som ønsker ekstra fri i helgene, hjelp i slåttomma, eller noen dager sommerferie.

– Betyr trygghet

– Avløserne er viktige for å opprettholde arbeidsplassene i jordbruket. Unge gårdbrukerfamilier vil ha ferie og fritid som andre. Hvis de ikke får det, går de lei. De selger melkekvoten, og går over til kjøttproduksjon. Det er trist, fordi det utarmer jordbruksmiljøet i bygda, framholder Svarstad, og vil gjerne ha flere gårdbrukere som medlemmer, og flere avløserer i drift.

– Det betyr større fleksibilitet og større trygghet for bondene, samtykker Jim Dahl. Han driver gård på Engan i Herøy, men har gått sykemeldt et år etter ei bilulykke.

– Uten avløseren ville gårdsdrifta vært avvirket, sier han til Helgelands Blad.

Konkurransen

Selskapet rekrutterer utenlandske avløserer gjennom det europeiske nettverket Eures, som tilsvarende det tidligere Aetat.

– Vi satser først og fremst på å ansette folk fra Tyskland og Nederland, forteller Ellen Svarstad. I høst var hun med på ei internasjonal jobbmesse i Rostock i Tyskland. Dit tok hun med seg atskillige stillingsannonser, og der gjorde hun jobbintervjuer med aktuelle kandidater til lokale avløserstillinger.

– Jeg vet ikke hvor mange ansettelser det resulterte i, men jeg vet det ble knyttet en god del kontakter, sier hun - og konstaterer at konkurransen om avløserne er hard.

En av søkerne til ei stilling i Sømna fikk fire norske jobbtilbud. Han kom seg ikke lenger nordover enn til Hamar.

«Uten avløseren ville gårdsdrifta vært avvirket.»

Jim Dahl